

LUCIA RETMAN

ur. 1928; Dynów

Miejsce i czas wydarzeń	Kraków, II wojna światowa
Słowa kluczowe	projekt "Archiwum Historii Mówionej - opracowanie i udostępnienie online najcenniejszych zasobów", okupacja niemiecka, wojenna tułaczka, ukrywanie tożsamości

Kontrola tożsamości w Arbeitsamcie w Krakowie

Za dwa dni pojechałam do Krakowa. [Arbeitsamt był] na ulicy Miodowej, zdaje się 20. W Przemysłu to ja byłam jedna i jeszcze tam była para Ukraińców. Ale w Krakowie to było pełno dziewcząt, chłopców. I to mi tak uderzyło, że tu mnie na pewno ktoś pozna. Było tam dwóch urzędników, zapisałam się. No i zaczęli się pytać: „A ty wiesz, że w Krakowie jest getto? Byłaś kiedyś w getcie?” „Nie wiem gdzie jest getto, nie wiem czy w Krakowie jest getto.” „Okej.” To mi pokazali getto. Niespecjalnie zrobiło na mnie wrażenie. A później jak myśmy wracali, to ten urzędnik mówi: „Ty jesteś Żydówką i ja się boję z tobą iść ulicą, dlatego że wszyscy poznają, że ty jesteś Żydówką.” Ja mówię: „Jak się Pan boi, to ja idę sama. Ja nie mam problemu, dlatego że ja nie jestem Żydówką.” To on mówi: „Żydóweczko, możesz uciekać, my nie będziemy za tobą latać.” Mówię: „Ja nie uciekam, ja wracam do domu sama, nie mam żadnego problemu. Ja nie jestem Żydówką.” I tak to było jakiś dzień: Żydówka - nie Żydówka - Żydówka. W końcu mi mówią: „Okej, jak ty się nie przyznajesz, że jesteś Żydówką, to idziemy do gestapo.” Więc żeśmy poszli. I tam u tego gestapo oni tak pokazują, że przywieźli ten towar. Wychodzi taki gestapo, taki przystojny, wysoki pan i on mówi: „Fräulein, verstehen Sie deutsch?” Ja zrozumiałam dokładnie, co on się pyta. I ja mówię do tych panów: „Ja nie rozumiem, co ten pan mówi.” A on mówi: „Sie ist keine Jüdin” po niemiecku też. Ja zrozumiałam, że mówi, że nie jestem Żydówką. Idziemy z powrotem. Więc nikt niczego nie mówił, ja nie mówiłam, oni nie mówili. Ale nazajutrz wyjechał transport i ja z nimi. Do ostatniej chwili nie wierzyłam, że ja z Krakowa wychodzę żywa.

Data i miejsce nagrania	2019-01-27, Lublin
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Redakcja	Aleksandra Bańkowska
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"